

Bedriftsdemokratinemndas protokoll

15/05

Historisk arkiv

Publisert under: Regjeringen Solberg

Utgiver: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Dato: 16.12.2005

Møte i Bedriftsdemokratinemnda 16. desember 2005

Tilstede:

Gudmund Knudsen

Liv Synnøve Taradrsrud

Kristin Robberstad

Gro Granden

Ingebjørg Harto

Nicolay Skarning

Fra sekretariatet møtte Maria Gangsaas Sogn og Bodil Stueflaten

Møtet varte fra 1000 – 1300.

Vedtak ble truffet i følgende saker:

Sak 05/24 Trondheim Renholdsverk AS

Sak 055/25 Widerøe's Flyveselskap ASA

Sak 02/14 Polimoon AS

Sak 03/11 Helse Nord RHF

Sak 05/30 OVDS ASA

Gudmund Knudsen fratrådte under behandlingen av sak nr. 6 (Sak 05/30 OVDS ASA).

1. Godkjenning av møteinnkalling

Innkallingen til møtet i Bedriftsdemokratinemnda 16. desember 2005 ble godkjent.

5. Sak 03/11 Helse Nord RHF

I brev 16. november 2005 fremsetter konserntillitsvalgt for KFO, Odd Oskarsen, krav om at valget av ansattes representanter til styret i Helse Nord RHF som ble avholdt 2. november 2005, må kjennes ugyldig. Klagen videresendes Bedriftsdemokratinemnda med valgstyrets redegjørelse i brev 23. november 2005.

Klagen gjelder feil ved gjennomføringen av valget av ansattes representanter til styret i foretaket, subsidiært valgfusk eller forsøk på valgfusk. På bakgrunn av disse forhold krever klageren at valget kjennes ugyldig.

Valgstyret i Helse Nord RHF har ikke funnet grunnlag for å oppheve valget, og oversender derfor saken til Bedriftsdemokratinemnda for nærmere prøvelse.

Klager protesterer for det første på at valglisten ved Rana sykehus ble kunngjort først dagen før valget, og at den ved Harstad sykehus ble kunngjort fem dager før valget.

Leder for valgstyret ved Harstad sykehus har oppgitt at hun selv hengte opp valglistene allerede 25. oktober, og at listene her således var oppe til rett tid. Det er erkjent at valglistene for Rana sykehus ikke er kunngjort i tide. Det er likevel anført at valglistene var tilgjengelige på intranett i god tid før valget, og at det ikke er satt noe krav i forskriften med hensyn til hvorledes kunngjøringen foretas. Valgstyret har opplyst at de hadde inntrykk av at alle var godt orientert, og at det da valget startet var oppslag over hele huset.

Klager protesterer videre på at vikarer ved Rana sykehus ble nektet å stemme fordi de ikke hadde vært ansatt i tre måneder. Klager angir at ca. 80 vikarer følgelig ble nektet å stemme.

Valgstyret erkjenner at retningslinjene med hensyn til stemmerett ikke ble overholdt ved Helgelandssykehuset HF (herunder sykehuset i Mo i Rana). 47 personer ble berørt av regelen. Tallet omfatter alle ansatte som hadde mindre enn tre måneder ansettelse og vikarer med lengre og kortere ansettelsesforhold,

samt lærlinger som på valgdagen var i hele foretaket. Valgstyret anfører imidlertid at bare fem personer rent faktisk ble avvist.

Klager viser videre til at valget ikke var hemmelig, jf. helseforetaksforskriften § 5 tredje ledd. Valglokalene ved Narvik og Harstad sykehus var ikke var avskjermet, slik at alle tilstedeværende kunne se hvilken stemmeseddel som ble benyttet av velgerne. Ved Sandnessjøen sykehus var det på dagen for forhåndsstemming ikke noen avskjerming, mens dette ble ordnet til valgdagen. Heller ikke ved Stokmarknes sykehus var det avskjerming.

Lederen for valgstyret ved Stokmarknes oppgir at alle hadde anledning til å ta med seg stemmesedlene ut av lokalet, og kunne legge dem i konvolutten et mer usjenert sted. Flere skal ha benyttet seg av dette. Valgstyret anfører at det ikke følger av forskriften at stemmelokalet skal være avskjermet, så lenge valget på annen måte er hemmelig.

I denne forbindelse har klager vist til valgfunksjonærer eller andre tilstedeværende ved Harstad sykehus skal ha forsøkt å overtale velgerne til å stemme på listen fra DNLF/Fagforbundet/NSF/FO (liste 1). Ved Stokmarknes sykehus skal valgfunksjonærer ha spurt velgere hvorfor de stemte på KFO/YS/SANs liste (liste 2), og ikke på den andre listen. Videre skal valgstyreleder ha oppfordret medlemmer av KFO til å stemme på liste 1. Også ved Sandnessjøen sykehus skal velgerne ha blitt forsøkt påvirket, da den lokale representanten fra sykepleierforbundet skal ha oppfordret YS/SANs medlemmer til å stemme på liste 1.

Valgstyret ved Harstad sykehus oppgir at en person ved sykehuset skal ha blitt forsøkt overtalt til å stemme på en av listene av en av valgfunksjonærene. Valgstyret anfører imidlertid at disse forholdene ble rettet opp umiddelbart, og at personen som ble kontaktet uansett hadde stemt i henhold til sin overbevisning.

Valgstyret opplyser videre at en funksjonær skal ha opptrådt ukorrekt ved valglokalet ved Stokmarknes sykehus. Dette skal ha foregått noen timer under forhåndsvalget. Valgstyret har beregnet at ca 50 personer kan ha blitt berørt.

Valgstyreleder avviser at hun på noen måte har forsøkt å påvirke stemmegivningen.

Til sist anfører klager at det ved Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN HF), avdeling Tromsklinikken, ikke var etablert noe valglokale. Arbeidstakerne som skulle avgi stemme måtte reise ca 10 km til nærmeste stemmelokale på egen hånd. Det skal heller ikke ha blitt hengt opp noe oppslag om hvor de ansatte ved denne avdelingen kunne stemme, bortsett fra at opplysningene var kunngjort på intranett. Klager anfører videre at mange av de ansatte ikke hadde tilgang til intranett, og at det ikke var tilstrekkelig at hovedtillitsvalgt for KFO informerte muntlig om hvor og på hvilket sted stemmene kunne avgis.

Klager har bedt om at det treffes avgjørelse om hvilket styre som skal sitte inntil nytt valg er avholdt. Etter KFOs oppfatning er det de tre ansatterepresentantene som satt inntil 2. november 2005 de som skal sitte inntil nytt valg er avholdt.

Bedriftsdemokratinemnda viser til at klageren er klageberettiget og har rettslig klageinteresse, jf. helseforetaksforskriften § 17 andre ledd, første og andre punktum.

Valget ble avholdt 2. november 2005. Klagen ble innsendt 16. november 2005, og er således rettidig. Med hensyn til klagers rettslige interesse, anser Bedriftsdemokratinemnda denne for å være i behold, uavhengig av at klagers varamedlem i valgstyret har godkjent valget.

Det første spørsmålet som reises, er hvorvidt stemmelistene ble kunngjort i tide. I henhold til helseforetaksforskriften § 8 syvende ledd skal valgstyret kunngjøre godkjente valglister senest syv dager før valgdagen.

Bedriftsdemokratinemnda legger til grunn at listene ved Harstad sykehus ble kunngjort i rett tid. Med hensyn til formen for kunngjøring av valglistene ved Rana sykehus viser Bedriftsdemokratinemnda til at det i praksis er lagt vekk på at informasjonen skal være kunngjort på en slik måte at alle ansatte kan gjøre seg kjent med den. På et sykehus må man imidlertid regne med at ikke alle har tilgang til datamaskiner, slik at en kunngjøring kun via intranett etter nemndas

syn ikke vil være tilstrekkelig. Når valglistene er kunngjort på annen måte først dagen før valget, må dette regnes som en feil. Det er imidlertid usikkert hvilken virkning denne feilen alene har hatt på valgresultatet.

Det er ikke bestridt at det utgjorde en feil at vikarer ikke fikk avlegge stemme ved valget. Bedriftsdemokratinemnda legger til grunn at det var 47 ansatte ved Helgelandssykehuset HF som ble berørt av denne regelen ikke ble lagt til grunn ved valget. Det er med andre ord 47 personer som potensielt kan ha blitt påvirket av feilen. Feilen må ansees for å ha kunnet berøre samtlige 47, til tross for at kun fem rent faktisk ble avvist.

Videre reiser saken spørsmål om valget som ble avholdt var hemmelig, jf. helseforetaksforskriften § 5 tredje ledd. Vurderingen blir hvorvidt avholdelsen av valget har skjedd på en måte som i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til at det ikke skal kunne avsløres hva den enkelte har stemt. Bedriftsdemokratinemnda viser til at valglokalene ikke har vært avskjermet. Til tross for at velgerne skal ha hatt mulighet til å ta med seg stemmesedler ut av lokalet oppfatter ikke nemnda det slik at velgerne er gjort tilstrekkelig klart oppmerksomme på denne muligheten. Ordningen syntes ikke å ha vært alminnelig praksis, og kan etter nemndas oppfatning ikke ansees for å være et tilstrekkelig tiltak for å holde valget hemmelig. I denne forbindelse vises det til at valgstyret tilkjenner at en funksjonær skal ha opptrådt ukorrekt ved valglokalet ved Stokmarknes sykehus, slik at det ble stilt spørsmål ved velgernes valg av stemmesedler og gjort forsøk på å påvirke dette valget.

Mangel på hemmelighold utgjør etter Bedriftsdemokratinemnda sitt syn en alvorlig feil. Det legges til grunn at i hvert fall de 50 personene som avga stemmer ved Stokmarknes sykehus, der det er erkjent at det foregikk uregelmessigheter, kan ha blitt påvirket av feilen. Opplysningene om at en valgfunksjonær har stilt spørsmål ved valg av stemmeseddel og gjort forsøk på å påvirke valget er også i strid med grunnleggende krav til gjennomføringen av valget.

Til sist reises det spørsmål om det innebærer en feil at det ikke var etablert noe eget stemmelokale ved Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN HF), avdeling Tromsklinikken.

Etter Bedriftsdemokratinemndas syn er det ikke nødvendigvis noe krav om at det må være etablert valglokale ved alle avdelinger av sykehuset, så lenge alle velgerne får anledning til å delta i valget. Spørsmålet blir derfor om ordningen der de ansatte måtte reise 10 kilometer vekk for å stemme ivaretar dette hensynet, samt om ordningen i tilstrekkelig grad var kunngjort for velgerne. Som nevnt ansees ikke kunngjøring kun på intranettet for å være tilstrekkelig som kunngjøring i denne sammenheng. Bortsett fra at KFOs tillitsvalgte, som hadde arbeidssted ved Tromsklinikken, informerte endel av de ansatte, ble det ikke på annen måte opplyst om adgangen til å stemme ved en annen avdeling. Da avstemningen foregikk i arbeidstiden, og velgerne måtte reise 10 km uten at det var satt opp transport, anser sekretariatet at velgernes praktiske muligheter til å delta i valget har vært svært begrensede. Både planlegging og gjennomføring ble vaskeliggjort. Bedriftsdemokratinemnda antar at dette gjenspeiles ved at bare fem av 44 stemmeberettigete deltok i valget.

På denne bakgrunn er Bedriftsdemokratinemnda av den oppfatning at det har skjedd flere feil i forbindelse med valget i Helse Nord RHF. Noen av disse må betraktes som grove.

Spørsmålet blir om feilene har hatt betydning for valgresultatet. Dersom det er begått feil under saksforberedelsen eller gjennomføringen av valget, er valget likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på valgresultatet. Det følger av forvaltningsloven § 41.

Etter helseforetaksforskriften § 5 tredje ledd er det et grunnleggende krav til valget at dette skal være hemmelig. I det foreliggende tilfellet foregikk avstemningen i lokaler der andre arbeidstakere kunne følge med på hva den enkelte stemte, og det ble blant annet knyttet kommentarer til valg av stemmeseddel og velgere ble i denne forbindelse forsøkt påvirket til å stemme på en bestemt liste. Bedriftsdemokratinemnda mener at dette er slike brudd på grunnleggende krav til hemmelige valg og gjennomføringen av valget for øvrig at

feilene må føre til at valget anses for ugyldig uten at det er grunn til å stille større krav til sannsynliggjøring av om feilene kan ha påvirket resultatet.

Bedriftsdemokratietnemnda legger til grunn at stemmegivningen til de om lag 50 velgerne som avla stemmer i perioden da det foregikk uregelmessigheter under forhåndsvalget ved Stokmarknes sykehus, kan ha hatt betydning for valgresultatet. Bruddet på retningslinjene for stemmeberettigelse ved Helgelandssykehuset HF, kan ha medført at 47 personer ikke fikk avlagt stemme. I tillegg kan 39 velgere ved Tromsklinikken ha blitt påvirket av manglende muligheter for å få avlagt stemme. Det er således minimum 130 stemmer som kan ha blitt berørt av disse feilene ved valget.

Etter Bedriftsdemokratietnemndas syn er grunnleggende krav til gjennomføringen av valget tilsidesatt. Det kan heller ikke utelukkes at resultatene av avstemningen kunne ha blitt annerledes dersom valget hadde blitt avholdt på forskriftsmessig måte. Feilene må derfor sies å kunne ha hatt innvirkning på valgresultatet. Valget er på denne bakgrunn etter Bedriftsdemokratietnemndas syn ikke gyldig.

Valget oppheves i sin helhet. Dette innebærer at det må avholdes et helt nytt valg.

Da valget av nye medlemmer til styret 2. november 2005 er ugyldig, forutsetter Bedriftsdemokratietnemnda at de ansattrepresentantene som sist ble valgt på gyldig måte representerer arbeidstakerne frem til nytt, gyldig valg er avholdt, jf. helseforetaksforskriften § 12 første ledd.

Bedriftsdemokratietnemnda fatter slikt

vedtak:

"I medhold av helseforetaksloven § 23 tredje ledd jf. helseforetaksforskriften § 17 tas klagen fra Odd Oskarsen til følge.

Valget av de ansattes representanter til styret i Helse Nord RHF oppheves.

Nytt valg avholdes i samsvar med lovens og helseforetaksforskriftens regler.

De styremedlemmer og varamedlemmer valgt av og blant de ansatte ved siste gyldige valg fungerer til nytt valg er holdt.”